

קרבה שנת השבע, ועלינו להתכונן לקראתה. אמנם איננו חקלאים, אך יש לשים לב לטיפול בגינות הנוי. להלן כמה דגשים הלכתיים.

ברכה והצלחה הרב אברהם וסרמן

הכנה לפני השמיטה

1. יש לתחזק את מערכת ההשקיייה, לתקן את הגדר אם יש צורך, לנכש עשבים, לעשות גיזום-עומק. אם משתמשים בדשן - יש לדשן לפני ר"ה דשן גרגרים שמחזיק זמן רב.
2. כמעט כל השתילים באים בתוך גוש אדמה. אם יש חור בתחתית המיכל שבו הגוש נמצא, בקוטר 2 ס"מ (שהונח במשתלה על האדמה ולא על פלסטיק), שניתן לטעת אותו עד ר"ה. אם חסר אחד התנאים – שותלים עץ סרק עד ט"ו באלול ועץ פרי עד ט"ו באב.
3. יש לשתול לפני השמיטה פרחים רב שנתיים, ולא עונתיים.
4. על כל ועד-בית לסכם עם הגנן את המותר והאסור, ואין להשאיר זאת לשיקול דעתו. עם קצת תשומת לב ורצון טוב, ניתן לקיים גינה יפה על פי ההלכה גם בשנת שמיטה.
5. מי שגר בבית משותף שרוב דייריו אינם שומרי-מצוות, יסביר בנחת שאין זה הוגן לכפות אותו להיות שותף בתשלום ועד-הבית למלאכות אסורות, וכל שהוא מבקש אינו חריגה גדולה ממה שרגילים לעשות כל השנה. אם לא הצליח - ידגיש בפני השכנים שבשנה זו הוא מייעד את חלקו בתשלום הועד לאחזקת הניקיון ושאר ההוצאות חוץ מהגינות. למרות שאין בדבריו אלה שינוי מעשי - הרי הצהיר שאינו שותף לדבר עברה. בנוסף, ראוי גם להפקיר את חלקו בגינה המשותפת.

טיפול בגינה בשנת שמיטה

כלל : מותר לעשות רק את המינימום הנדרש להחזקת הגינה

1. **השקיייה** - רק המינימום ההכרחי לקיום הצמח. שהוא הרבה פחות ממה שמקובל להשקות בשנה רגילה. ביחוד יש להקפיד שלא להשקות למטרת הכוונת מועד הפריחה, כמו שעושים לפעמים בשיחי-ורדים. יש להעזר בטבלאות השקיייה (ככלל אין להשקות בתדירות של פחות מארבעה ימים בין פעם לפעם, וגם כשמשקים - במינימום הכרחי).
2. **דישון** - רק במקרה שברור שהדשא עומד לקמול מחוסר דשן - מותר, ובמידה המינימלית הדרושה.
3. **ניכוש** - רק מה שמפריע לצמיחת הפרחים או מהווה פגם אסתטי. לכתחילה לא לנכש אלא לרסס במונעי-הצצת עשבים, ולא במשמיד. אם מנכשים - לא ניכוש עמוק שמוציא את השורש, אלא רק מעל פני הקרקע. רק כשאינ ברירה - לעקור ביד את העשבים עם השורש. מותר לנכש עשביה מחשש לנחשים כשאינ הכוונה לזרוע במקומה.
4. **כיסוח דשא** - מותר רק לשמירה על היופי. אסור לכסח כדי לעודד צמיחה. כדי להימנע מכיסוח השורשים - יש להרבות דוקא בשמיטה בפעולה זו הגורמת לחלק הירוק – ולא החום שהוא השורש – להיות מעל הקרקע. בדשא צעיר אסור לכסח כיון שגורם לצמיחה יתרה. רק במקרה שיגרם נזק ארוך טווח בהעדר כיסוח - מותר לכסח אבל רק כיסוח גבוה.

5. **יישור** - אין ליישר את השטח בגינה וגם לא למלא שקעים בחול, לא לאוורר, ולא לדלל. מותר לישר "קנטים" כדי לשמור על חזות נאה של הדשא והגינה.
6. **תמיכה** - מותר לתמוך עץ ע"י סמוכות רק אם עלול להינזק.
7. **גיזום** - לצורך נוי כגון יישור גדר חיה - מותר. עדיף לגזום ע"י גוי או בשינוי. אסור לגזום ורדים שכן הדבר גורם להגברת הצמיחה. מותר לקטוף ורדים לנוי, אך בשינוי ולא בגובה הרגיל באותו זן. אין להסיר מהורד את הפרח שהתייבש. עבודות גיזום-עומק – אסורות בשמיטה.
8. **ניקוי הגינה מעלי שלכת ובכלל - מותר.**